

XVII. Milosrdenství a doprovázení v pravdě

Dnes se budeme zabývat vztahem lásky, pravdy a milosrdenství. Milosrdenství znamená slitování. To je soucit s tím, kdo je ubohý, komu chybí ať hmotné či duchovní dobro. Jak jsme již připomněli v předchozích katechezích, největší nedostatek je nedostatek duchovní, tj. nedostatek lásky. Abychom mohli mít lásku, tj. milovat, a zakoušet, že jsme milováni, je nezbytné mít svobodu. Můžeme mít zkušenost svobody ve smyslu vnější volnosti, tzn. nejsme ve vězení, nejsme spoutáni. Ovšem svoboda není jenom ta vnější, ale i vnitřní, která znamená, že vnímáme, že jsme milováni. Jedná se o zkušenost lásky, svobodu cítit se milováni uprostřed pout. Tímto poutem je myšlen závazek, který na sebe člověk svobodně vezme. Takové pouto je dar, který dovoluje každé osobě, být sama sebou. Svoboda z otroctví je jistě důležitá a zve nás k tomu, abychom nevytvářeli pouta řetězu, která by nám bránila být sami sebou, ale musíme taky myslet na to, že tato vnější svoboda není dostačující. Může nás totiž zanechat samotné, izolované, odsoudit nás k samotě. Bůh však řekl Adamovi: „*není dobře, aby byl člověk sám*“. Zkušenost lásky dává smysl svobodě. Pravá svoboda je tehdy, když se učíme milovat, a tedy svobodně usilujeme. To platí pro ty, kdo svobodně přijímají pouto manželství nebo kněžství nebo zasvěceného života, kdy se takto svobodně darují. Je zřejmé, že pokud milosrdenství je praktická láska k bližnímu, a jak jsme uvedli, láska předpokládá svobodu, pak člověk „nesvobodný“ není schopen prokazovat milosrdenství, není schopen prakticky milovat. Může o lásce hovořit, může o lásce snít, může po ní toužit, ale opravdový skutek lásky bez svobody nemůže učinit. Pokud je člověk nesvobodný, je především nesvobodný vidět a chtít dosáhnout cíle, kterým je pravda. Bůh nás ve svém milosrdenství doprovází k dosažení jeho samého, který je Pravda. Apoštol Pavel nás ve svých listech učí, že se tohoto cíle dosahuje postupně. Není to milosrdenství, které nám vytyčuje cíl k dosažení. Je to pravda a spravedlnost, které nám udávají cíl cesty. Jinak se velmi snadno zamění milosrdenství za falešný soucit, který není v pravdě. Např. Boží slovo – Pravda – nám říká: „*nezabiješ*“. Nezabít je minimum v lásce. Tuto pravdu nemůže změnit milosrdenství ve smyslu, že člověk dopustí např. eutanázii, aby se přeci už dál netrápil. Takové „pseudo-milosrdenství“ je třeba

rezolutně odmítnout, protože nevede k pravdě a životu, nýbrž ke lži a smrti. Boží milosrdenství vede člověka k obrácení, aby se zřekl hříchu a vstoupil do vztahu lásky. Když je v tomto vztahu lásky, aby v této lásce rostl. K dosažení cíle lásky, celkovému darování se Bohu (jakýmkoli způsobem života) člověk dochází postupně. Jedná se o Boží pedagogiku, kdy např. říká Ježíš svým učedníkům: „měl bych vám ještě mnoho co říct, ale teď byste to nesnesli...“, nebo když apoštol Pavel hovoří o Boží výchově člověka a přirovnává ji k přísné neradostné výchově dítěte otcem (srov. Žid 12, 11). Skutkem milosrdenství je doprovázet na cestě k pravdě. Pravdu však je třeba dávat poznávat v lásce, čili milosrdně. Jedná se o postupné ukazování dílčích cílů. Jedná se o aktivování schopností a možností lidí, které doprovázíme, ukázat jim, čeho dobrého jsou schopni dosáhnout. Snad nikdy více než dnes, není třeba této služby doprovázení v lásce k pravdě. Vyžaduje si to mnoho trpělivosti, vzít druhého „za ruku“ a jít spolu s ním krůček za krůčkem. Svatí jsou nám příkladem lidí, kteří doprovázeli druhé. Otec Pio, který napsal stovky dopisů, které jsou svědectvím jeho duchovního doprovázení. Jeho doprovázení bylo především duchovní, tzn. žil se svými duchovními dětmi jejich zkoušky, vítězství, úspěchy a prohry a bral na sebe jejich břemena. Otec Pio je skutečně příkladem otcovského milosrdenství. Na něm samotném vidíme, že byl člověkem svobodným, i když spoutaným pravidly řehole a omezeným klauzurou kláštera. Cítil se milovaný i uprostřed pout. Uvažme, že otec Pio měl asi daleko více vnějších omezení, než každý z nás přítomných. Ale když on to dokázal milovat i uprostřed těchto mnoha pout, proč bychom nemohli my? Co omezuje tvoji svobodu? Proč se necítíš být milován? Co záleží na tom, že prožíváš něco, co tě svazuje. Tato pouta nepodmiňují tvoji vnitřní svobodu. Zkus to a uvidíš. Ježíš nás tedy učí dvěma věcmi: pravdě a porozumění. Papež František v jedné ze svých homilií nás povzbuzuje: *„Kéž nás Ježíš naučí, abychom srdcem velmi lnuli k pravdě, a zároveň měli v srdci velké pochopení a doprovázení pro všechny naše bratry, kteří jsou v těžkostech. Toto je dar, to nás učí Duch svatý... Kéž nám Pán dá tuto milost.“* (kázání z domu sv. Marty 20. 5. 2016).